

Warszawa, 09/05/2008r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-580790-X/08/AA

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pani
EWA KOPACZ

MINISTER ZDROWIA

Szanowna Pani Minister

Dziękuję uprzejmie za wyjaśnienie z dnia 18 kwietnia br. (MZ-UZ-OPK-71-11148-1/AK/08) dotyczące wystąpienia Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie doprecyzowania przepisów odnoszących się do pobierania przez lekarzy ubezpieczenia zdrowotnego opłat od pacjentów za wystawienie zaświadczenia o stanie zdrowia dla celów świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Z zadowoleniem przyjmuję stanowisko Pani Minister w tej materii, sprowadzające się do uznania, że art. 16 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135 ze zm.), „wyraźnie wskazuje podmiot finansujący czynności podjęte przez lekarza, jak i cel, dla którego czynności te lekarz podejmuje”, a „osoba zainteresowana, która będzie dysponowała skierowaniem od organu rentowego może liczyć na bezpłatność podjętych przez lekarza czynności, jeżeli są dokonywane na potrzeby orzekania o niezdolności do pracy dla celów rentowych lub ustalania uprawnień w ramach ubezpieczenia społecznego. Podmiot nie ma zatem podstawy prawnej do żądania od osoby skierowanej przez organ rentowy na badania czy też ubiegającej się tylko o wydanie zaświadczenia lub orzeczenia, uiszczenia jakiegokolwiek opłaty za czynności podjęte w ramach art. 16 ust. 4 ustawy”.

Pozwolę sobie zauważyć, że stanowisko Pani Minister zdaje się kolidować ze stanowiskiem wyrażonym w 2006 r. przez ówczesnego Ministra Zdrowia w odpowiedzi na wystąpienie Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie finansowania kosztów badań diagnostycznych wykonywanych na żądanie powiatowych i wojewódzkich zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności (pismo z dnia 17 lutego 2006 r. - MZ-PR-024-4961-1/IT,AB/06 - kopia w załączeniu). W myśl tego stanowiska, w świetle przepisów art. 16 ust. 4 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2004 r. w sprawie sposobu i trybu finansowania kosztów

badan, wydania orzeczen lub zaswiadczen związanych z orzekaniem o niezdolności do pracy dla celów rentowych, orzekaniem o niepełnosprawności, ustalaniem uprawnień w ramach ubezpieczeń społecznych (Dz.U. Nr 281, poz. 2790), „pod pojęciem <podmiot zlecający> badanie, wydanie orzeczenia lub zaswiadczenia, związanego z orzekaniem o niezdolności do pracy dla celów rentowych, orzekaniem o niepełnosprawności oraz ustalaniem uprawnień w ramach ubezpieczeń społecznych, należy rozumieć podmiot zinstytucjonalizowany (np. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego), a nie świadczeniobiorcę”.

Przypominam jednocześnie, że również zdaniem Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, wyrażonym w piśmie w sprawie interpretacji wymienionych przepisów w brzmieniu obowiązującym do dnia 29 września 2007 r., skierowanym do wszystkich zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności (pismo z dnia 14 lutego 2005 r. - Nr BON IV 42021-19-AM/05 kopia w załączeniu), „powiatowe i wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności nie są organami „zlecającymi” placówce służby zdrowia wykonywanie badań osobie orzekanej” („podmiotem zlecającym jest obywatel nie zaś organ orzekający”), a „prośba przewodniczącego zespołu o uzupełnienie dokumentacji medycznej nie może być traktowana jako zlecenie wykonania badań”.

W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 16 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (jt. Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą o spowodowanie zbadania omawianej sprawy oraz ponawiam wnioski o rozważenie możliwości doprecyzowania omawianych przepisów, w taki sposób, aby nie budziły one wątpliwości w praktyce. Proszę jednocześnie o rozważenie możliwości przygotowania i przekazania zainteresowanym instytucjom (w szczególności Narodowemu Funduszowi Zdrowia, Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych, Pełnomocnikowi Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych) stanowiska Pani Minister w sprawie stosowania art. 16 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Zobowiązany będę za przekazanie informacji w powyższej sprawie .

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich